

 ΑΡΝΟΣ βιβλία με στόχο!

Άλγεβρα

Τετράδιο Σπουδής

α τεύχος

Προετοιμασία για Πανελλήνιες - Πανεπιστήμιο

β' Λυκείου

 ΑΡΝΟΣ
Online Education

JOHN NAPIER
1550-1617 ΜΧ

★ **100%** ★
ΕΠΙΤΥΧΙΑ
Μέθοδος
ΑΡΝΟΣ

Φροντιστηριακό Εγχειρίδιο για Διδασκαλία & Μελέτη

Τετράδιο Σπουδής - Γιατί;

Το Τετράδιο Σπουδής ΑΡΝΟΣ είναι βασισμένο στη Μέθοδο ΑΡΝΟΣ, ένα σύστημα μάθησης με Στόχους – Υλοποίηση – Πιστοποίηση.

Βοηθάει το μαθητή να οικοδομήσει τη σκέψη του βήμα-βήμα, απλά και κατανοητά. Είναι Φροντιστηριακό Εγχειρίδιο βάσει του οποίου γίνεται η διδασκαλία στο online μάθημα με «φυσικό» τρόπο. Ο δάσκαλος γράφει και υπογραμμίζει παράλληλα με το μαθητή.

Το Τετράδιο Σπουδής αποτελείται από:

- ★ Οπτικοποιημένη Θεωρία με ροή & συνέχεια
- ★ Ασκήσεις για Διδασκαλία και Εξάσκηση
- ★ Συνδυαστικές και Επαναληπτικές Ασκήσεις
- ★ Θέματα Προσομοίωσης Εξετάσεων

Πιστοποίηση Γνώσεων

Σε προγραμματισμένες ημερομηνίες διεξάγονται online ή/και δια ζώσης **Επαναληπτικά Τεστ Αξιολόγησης** στα οποία ο μαθητής πιστοποιεί και επαληθεύει τις γνώσεις του.

Για τους Γονείς

Πώς ο γονέας μπορεί να έχει εικόνα και εποπτεία στην πρόοδο του παιδιού του;

Το Τετράδιο Σπουδής είναι σχεδιασμένο με τέτοιον τρόπο για τη βήμα – βήμα εξάσκηση του μαθητή, μεταβαίνοντας με ασφάλεια από τα πιο απλά στα πιο σύνθετα. Επίσης, είναι ένας φυσικός τρόπος ο Γονέας να ελέγχει την πρόοδο του παιδιού του.

Πώς γίνεται η εποπτεία από το γονέα;

Σε κάθε μάθημα ελέγχει την ορθότητα των λύσεων, την κατανόηση και τη συμμετοχή του παιδιού στα μαθήματα.

Διδασκαλία στον ΑΡΝΟ σημαίνει:

- ★ Απεριόριστη μελέτη με video lessons
- ★ Αυτομάθηση στο App Arnos Learn
- ★ Coaching εξατομικευμένο
- ★ Μοτίβα Μάθησης και Εξάσκησης
- ★ Κάθε Απορία για εμάς είναι Πρόκληση!

★ Μέθοδος ΑΡΝΟΣ

Η **Μέθοδος ΑΡΝΟΣ** οδηγεί κάθε μαθητή, ανεξαρτήτως γνώσεων ή επιπέδου, να μελετά από το επίπεδο όπου αισθάνεται άνετα, ώστε να διαμορφώσει γερές βάσεις για μάθηση.

Live Διδασκαλία Το online μάθημα γίνεται με φυσικό τρόπο, γιατί συνδυάζει την Τεχνολογία, το Πνεύμα, την Οργάνωση και την Εμπειρία.

Τετράδιο Σπουδής Είναι ο οδηγός για τη διδασκαλία του μαθήματος, την εξάσκηση του μαθητή και την πραγματοποίηση της online διδασκαλίας με Λόγο, Εικόνα και Παρατήρηση.

Καθηγητής Είναι ο σκηνοθέτης της διδακτικής πράξης, ο οποίος δρα σε ένα οργανωμένο εκπαιδευτικό οικοσύστημα με Στόχους, Μαθησιακό Πλάνο και Ευθύνη.

«Μέθοδος ΑΡΝΟΣ... το καταστάλαγμα μιας πορείας 35 ετών με εκπαιδευτικές και εκδοτικές επιτυχίες, με ταξίδια πολιτισμού, συμμετοχή σε Διεθνείς Εκθέσεις και αποτυχίες... μα, κυρίως, η παρακαταθήκη του ζευγολάτη πατέρα - Αρνού.»

Γιάννης Π. Κρόκος

Τετράδιο Σπουδής

1^ο Τεύχος

Άλγεβρα Β' Λυκείου

Φροντιστηριακό Εγχειρίδιο
για Διδασκαλία και Μελέτη

- Οδηγός για τη Διδασκαλία του Καθηγητή
- Οδηγός για τη Μελέτη του Μαθητή
- Διδασκαλία Online με φυσικό τρόπο
- Τόπος Εποπτείας Προόδου από το Γονέα
- Διδασκαλία με Πιστοποιημένους Καθηγητές ΑΡΝΟΣ

ΑΘΗΝΑ 2021

Άλγεβρα Β΄ Λυκείου - 1^ο Τετράδιο Σπουδής

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση και γενικά η ολική, μερική ή περιληπτική αναπαραγωγή και μετάδοση έστω και μιας σελίδας του παρόντος βιβλίου κατά παράφραση ή διασκευή με οποιονδήποτε τρόπο (μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό κ.λπ. – Ν. 2121/93, άρθρο 51).

Η απαγόρευση αυτή ισχύει και για τις δημόσιες υπηρεσίες, βιβλιοθήκες, οργανισμούς κ.λπ. (άρθρο 18). Οι παραβάτες διώκονται (άρθρο 13) και τους επιβάλλονται κατάσχεση, αστικές και ποινικές κυρώσεις σύμφωνα με το νόμο (άρθρο 64-66).

Συντακτική Ομάδα Κέντρου ΑΡΝΟΣ

Διευθυντής σειράς: Ιωάννης Π. Κρόκος
Συνεργάστηκαν: Σταύρος Παπαδόπουλος
Αθανάσιος Κόκκινος
Βασίλειος Στέριος
Βασίλειος Τσιλιβής

ΑΡΝΟΣ ONLINE EDUCATION

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Κεφάλαιο 1: Συστήματα

1.1. Γραμμικά Συστήματα.....	4
1.2. Μη Γραμμικά Συστήματα	20

Κεφάλαιο 2: Ιδιότητες Συναρτήσεων

2.1. Μονοτονία – Ακρότατα – Συμμετρίες Συνάρτησης.....	26
2.2. Κατακόρυφη – Οριζόντια Μετατόπιση Καμπύλης	32

Κεφάλαιο 3: Τριγωνομετρία

3.1. Τριγωνομετρικοί Αριθμοί Γωνίας.....	35
3.2. Βασικές Τριγωνομετρικές Ταυτότητες.....	45
3.3. Αναγωγή στο 1 ^ο Τεταρτημόριο.....	57
3.4. Οι τριγωνομετρικές συναρτήσεις.....	67
3.5. Βασικές τριγωνομετρικές εξισώσεις.....	81

Κεφάλαιο 1 : Συστήματα

1.1. Γραμμικά Συστήματα

Στόχοι της παραγράφου:

- ✓ Να αναγνωρίζουμε και να λύνουμε γραμμικές εξισώσεις της μορφής $ax + by = \gamma$
- ✓ Να λύνουμε γραμμικά συστήματα (2×2 και 3×3), εφαρμόζοντας κατά περίπτωση μία από τις ακόλουθες μεθόδους:
  - Μέθοδος της Αντικατάστασης
  - Μέθοδος των Ανίθετων Συντελεστών (Μέθοδος της Απαλοιφής)
  - Μέθοδος των Οριζουσών
  - Γραφική Επίλυση
- ✓ Να υπολογίζουμε τις παραμέτρους ενός συστήματος το οποίο ικανοποιεί συγκεκριμένη δοθείσα συνθήκη.

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Θεωρία:

Έστω ότι αναζητούμε τα ζεύγη (x, y) αριθμών που επαληθεύουν ταυτόχρονα δύο γραμμικές εξισώσεις $\alpha_1 \cdot x + \beta_1 \cdot y = \gamma_1$ και $\alpha_2 \cdot x + \beta_2 \cdot y = \gamma_2$. [1]

Τότε λέμε ότι έχουμε ένα σύστημα δύο εξισώσεων με δύο αγνώστους ή αλλιώς ένα **2x2 γραμμικό σύστημα** και κάθε ζεύγος αριθμών που επαληθεύει ταυτόχρονα τις δύο εξισώσεις του συστήματος το λέμε *λύση του συστήματος*.

Η επίλυση ενός 2x2 γραμμικού συστήματος της μορφής:

$$\begin{cases} \alpha_1 \cdot x + \beta_1 \cdot y = \gamma_1 \\ \alpha_2 \cdot x + \beta_2 \cdot y = \gamma_2 \end{cases} \quad [2]$$

επιτυγχάνεται δια της μετατροπής του σε άλλο, απλούστερο σύστημα το οποίο έχει ακριβώς τις ίδιες λύσεις με το αρχικό. Τα δύο αυτά συστήματα τα λέμε *ισοδύναμα συστήματα*.

Για την επίλυση ενός συστήματος σαν το [2], έχουμε σε προηγούμενη τάξη χρησιμοποιήσει τη **μέθοδο της αντικατάστασης** και εκείνη των **αντίθετων συντελεστών** (ή της απαλοιφής). Ας τις θυμηθούμε επιλύοντας το σύστημα:

$$\begin{cases} 2 \cdot x + 3 \cdot y = 5 \\ x + 2 \cdot y = 4. \end{cases} \quad [3]$$

Κατά τη μέθοδο της αντικατάστασης, λύνουμε τη μία εκ των δύο εξισώσεων ως προς κάποιον από τους αγνώστους και αντικαθιστούμε στην άλλη. Εδώ είναι ευκολότερο να λύσουμε τη δεύτερη εξίσωση ως προς x και ν' αντικαταστήσουμε στην πρώτη. Το σύστημα παίρνει την ακόλουθη ισοδύναμη μορφή:

$$\begin{cases} 2 \cdot (4 - 2 \cdot y) + 3 \cdot y = 5 \\ x = 4 - 2 \cdot y. \end{cases}$$

Η πρώτη εξίσωση του τελευταίου συστήματος περιέχει μόνο τον y ως άγνωστο. Η επίλυσή της δίνει κατά τα γνωστά $y = 3$, οπότε η δεύτερη εξίσωση δίνει $x = -2$.

Τελικά, η λύση του αρχικού συστήματος είναι το ζεύγος $(x, y) = (-2, 3)$.

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Κατά τη μέθοδο της απαλοιφής και αναφορικά πάντα με το σύστημα [3], προσπαθούμε να εμφανίσουμε κάποιον από τους αγνώστους με αντίθετους συντελεστές στις δύο εξισώσεις του συστήματος. Το ευκολότερο που έχουμε να κάνουμε είναι να πολλαπλασιάσουμε τη δεύτερη εξίσωση επί -2.

Έτσι το σύστημα [3] παίρνει τη μορφή:

$$\begin{cases} 2 \cdot x + 3 \cdot y = 5 \\ -2 \cdot x - 4 \cdot y = -8. \end{cases}$$

Οι συντελεστές του x στις δύο εξισώσεις είναι τώρα αντίθετοι και εάν τις προσθέσουμε κατά μέλη, ο x απαλείφεται, αφού από την πρόσθεση κατά μέλη προκύπτει η εξίσωση $-y = -3$. Διατηρούμε και την κατά τη γνώμη μας ευκολότερη από τις εξισώσεις του συστήματος [3] και λαμβάνουμε:

$$\begin{cases} -y = -3 \\ x + 2 \cdot y = 4. \end{cases}$$

Το τελευταίο αυτό σύστημα δίνει:

$$\begin{cases} y = 3 \\ x + 6 = 4 \end{cases}$$

οπότε παίρνουμε πάλι τη λύση $(x, y) = (-2, 3)$. Δε θα ήταν εξάλλου δυνατόν, οι διαφορετικές μέθοδοι επίλυσης να δώσουν διαφορετικές λύσεις.

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Γραφική επίλυση του 2×2 γραμμικού συστήματος

Όπως είναι σαφές, οι δύο εξισώσεις του συστήματος [2] παριστάνουν, υπό κάποιες προϋποθέσεις, δύο ευθείες οι οποίες μπορεί να τέμνονται σε ένα σημείο, να είναι παράλληλες ή να ταυτίζονται. Στην πρώτη περίπτωση το σύστημα έχει ως **μοναδική λύση** το ζεύγος που αντιστοιχεί στο σημείο τομής των δύο ευθειών.

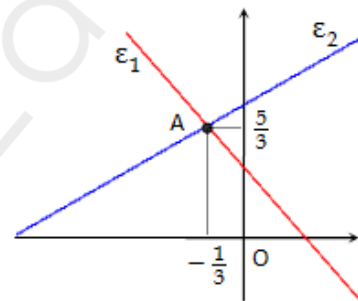
Στην περίπτωση που οι ευθείες είναι παράλληλες, το σύστημα δεν έχει λύση· είναι **αδύνατο**. Στην περίπτωση που οι δύο εξισώσεις του συστήματος παριστάνουν δύο ευθείες που συμπίπτουν, το σύστημα έχει **άπειρες λύσεις**, τα ζεύγη που αντιστοιχούν στα άπειρα κοινά σημεία των δύο ευθειών.

Ας αποσαφηνίσουμε όμως όλ' αυτά μελετώντας τα επόμενα παραδείγματα:

Παράδειγμα 1. Οι εξισώσεις του συστήματος

$$\begin{cases} 2 \cdot x + y = 1 \\ x - y = -2 \end{cases}$$

παριστάνουν τις ευθείες $\varepsilon_1 : y = -2 \cdot x + 1$ και $\varepsilon_2 : y = x + 2$ του σχήματος 4 που, έχοντας διαφορετικούς συντελεστές διεύθυνσης, τέμνονται.

Το σημείο τομής τους είναι το $A(-\frac{1}{3}, \frac{5}{3})$ του οποίου τις συντεταγμένες προσδιορίζουμε επιλύοντας αλγεβρικά το σύστημα, με κάποια απ' τις μεθόδους που περιγράψαμε στην προηγούμενη παράγραφο (κατά προτίμηση με απαλοιφή, μιας και οι συντελεστές του y είναι ήδη αντίθετοι).

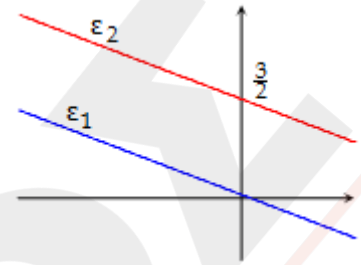
Εάν εμμέναμε στη γραφική επίλυση, δε θα μπορούσαμε παρά να πάρουμε *προσεγγιστικές λύσεις*.

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Παράδειγμα 2. Οι εξισώσεις του συστήματος:

$$\begin{cases} 2 \cdot x + 3 \cdot y = 0 \\ 4 \cdot x + 6 \cdot y = 9 \end{cases}$$

παριστάνουν τις ευθείες $\varepsilon_1 : y = -\frac{2}{3} \cdot x$ και $\varepsilon_2 : y = -\frac{2}{3} \cdot x + \frac{3}{2}$ του σχήματος 5 που έχουν ίσους συντελεστές διεύθυνσης και άρα είναι παράλληλες.

Οι δύο ευθείες λοιπόν δεν έχουν κοινά σημεία και το σύστημα είναι **αδύνατο**.

Παράδειγμα 3. Το σύστημα $\begin{cases} 9 \cdot x + 3 \cdot y = 3 \\ 6 \cdot x + 2 \cdot y = 2 \end{cases}$ έχει άπειρες λύσεις αφού οι εξισώσεις του παριστάνουν δύο ευθείες που συμπίπτουν με την ευθεία $\varepsilon : y = 1 - 3 \cdot x$.

Οι άπειρες λύσεις του τελευταίου αυτού συστήματος είναι όλα τα ζεύγη της μορφής $(x, 1 - 3 \cdot x)$ με $x \in \mathbb{R}$, που αντιπροσωπεύουν τα άπειρα σημεία της (ε) .

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Η 2×2 ορίζουσα

Μια παράσταση της μορφής $\begin{vmatrix} \alpha & \beta \\ \gamma & \delta \end{vmatrix}^{\text{ορο.}} = \alpha \cdot \delta - \beta \cdot \gamma$, όπου $\alpha, \beta, \gamma, \delta \in \mathbb{R}$, καλείται 2×2 ορίζουσα (με 2 γραμμές και 2 στήλες).

Για παράδειγμα, είναι:

$$\begin{vmatrix} 3 & 2 \\ 1 & 4 \end{vmatrix} = 3 \cdot 4 - 2 \cdot 1 = 10, \quad \begin{vmatrix} \frac{3}{2} & 1 \\ 4 & -2 \end{vmatrix} = \frac{3}{2} \cdot (-2) - 1 \cdot 4 = -7 \quad \text{και} \quad \begin{vmatrix} \sqrt{6} & \sqrt{3} \\ \sqrt{2} & 1 \end{vmatrix} = \sqrt{6} \cdot 1 - \sqrt{3} \cdot \sqrt{2} = 0.$$

Σε ένα σύστημα σαν το $\begin{cases} \alpha_1 \cdot x + \beta_1 \cdot y = \gamma_1 \\ \alpha_2 \cdot x + \beta_2 \cdot y = \gamma_2 \end{cases}$ αντιστοιχούν, και θα δούμε αμέσως με ποιον τρόπο, οι ορίζουσες:

- $D = \begin{vmatrix} \alpha_1 & \beta_1 \\ \alpha_2 & \beta_2 \end{vmatrix}$ που έχει ως στήλες τους συντελεστές των αγνώστων και καλείται *ορίζουσα του συστήματος*,
- $D_x = \begin{vmatrix} \gamma_1 & \beta_1 \\ \gamma_2 & \beta_2 \end{vmatrix}$ που προκύπτει εάν αντικαταστήσουμε τους συντελεστές του x στη D με τους σταθερούς όρους και
- $D_y = \begin{vmatrix} \alpha_1 & \gamma_1 \\ \alpha_2 & \gamma_2 \end{vmatrix}$ που προκύπτει εάν αντικαταστήσουμε τους συντελεστές του y στη D με τους σταθερούς όρους.

Για τη λύση, έχουμε:

$$\text{Εάν } D \neq 0, \text{ τότε το σύστημα έχει ως μοναδική λύση το ζεύγος } (x, y) = \left(\frac{D_x}{D}, \frac{D_y}{D} \right).$$

Εάν $D = 0$, τότε το σύστημα είναι είτε **αδύνατο**, είτε με **άπειρες λύσεις**.

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Παραδείγματα:

1. Για το σύστημα $\begin{cases} 3 \cdot x - 2 \cdot y = 1 \\ 2 \cdot x + y = 3 \end{cases}$ έχουμε: $D = \begin{vmatrix} 3 & -2 \\ 2 & 1 \end{vmatrix} = 7 \neq 0$ και άρα το σύστημα έχει μοναδική λύση.

Περαιτέρω υπολογίζουμε: $D_x = \begin{vmatrix} 1 & -2 \\ 3 & 1 \end{vmatrix} = 7$ και $D_y = \begin{vmatrix} 3 & 1 \\ 2 & 3 \end{vmatrix} = 7$

Έπεται πως η μοναδική λύση του συστήματος είναι το ζεύγος $(x, y) = \left(\frac{D_x}{D}, \frac{D_y}{D} \right) = (1, 1)$.

2. Η ορίζουσα του συστήματος $\begin{cases} 4 \cdot x - 3 \cdot y = 5 \\ 8 \cdot x - 6 \cdot y = 7 \end{cases}$ είναι $D = \begin{vmatrix} 4 & -3 \\ 8 & -6 \end{vmatrix} = 0$ και άρα αυτό είναι είτε αδύνατο, είτε με άπειρες λύσεις.

Παρατηρούμε πως αν διαιρέσουμε τα μέλη της δεύτερης εξίσωσης δια 2, παίρνουμε το ισοδύναμο σύστημα:

$$\begin{cases} 4 \cdot x - 3 \cdot y = 5 \\ 4 \cdot x - 3 \cdot y = \frac{7}{2} \end{cases}$$

που προφανώς είναι αδύνατο.

3. Το σύστημα $\begin{cases} 3 \cdot x + 2 \cdot y = 3 \\ 9 \cdot x + 6 \cdot y = 9 \end{cases}$ έχει ορίζουσα $D = \begin{vmatrix} 3 & 2 \\ 6 & 4 \end{vmatrix} = 0$, οπότε είναι ή αδύνατο ή με άπειρο

πλήθος λύσεων. Διαιρώντας κι εδώ στη δεύτερη εξίσωση δια 3, παίρνουμε το ισοδύναμο σύστημα:

$$\begin{cases} 3 \cdot x + 2 \cdot y = 3 \\ 3 \cdot x + 2 \cdot y = 3 \end{cases}$$

που έχει άπειρες λύσεις τα άπειρα σημεία της ευθείας $3 \cdot x + 2 \cdot y = 3$.

Οι λύσεις είναι τα ζεύγη της μορφής $\left(x, \frac{3-3 \cdot x}{2} \right)$, $x \in \mathbb{R}$.

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Το 3×3 γραμμικό σύστημα

Μια εξίσωση της μορφής

$$\alpha \cdot x + \beta \cdot y + \gamma \cdot z = \delta, \quad [4]$$

με έναν τουλάχιστον εκ των συντελεστών α, β, γ διάφορο του μηδενός, είναι μια γραμμική εξίσωση με τρεις αγνώστους και κάθε τριάδα (x_0, y_0, z_0) αριθμών που επαληθεύει την [4] είναι μια λύση της. Π.χ. η τριάδα $(1, 2, 3)$ είναι μια λύση της γραμμικής εξίσωσης $3 \cdot x + 5 \cdot y - z = 10$.

Όταν αναζητούμε τις κοινές λύσεις τριών γραμμικών εξισώσεων σαν την [4], λέμε ότι έχουμε ένα 3×3 **γραμμικό σύστημα**. Ένα τέτοιο θα έχει τη μορφή:

$$\begin{cases} \alpha_1 \cdot x + \beta_1 \cdot y + \gamma_1 \cdot z = \delta_1 \\ \alpha_2 \cdot x + \beta_2 \cdot y + \gamma_2 \cdot z = \delta_2 \\ \alpha_3 \cdot x + \beta_3 \cdot y + \gamma_3 \cdot z = \delta_3 \end{cases} \quad [5]$$

και κάθε τριάδα αριθμών που επαληθεύει ταυτόχρονα τις τρεις εξισώσεις του συστήματος την καλούμε **λύση του συστήματος**.

Παίρνοντας κατάλληλο γραμμικό συνδυασμό των δύο εξισώσεων του συστήματος [5], απαλείφουμε κάποιον άγνωστο. Παίρνοντας κατάλληλο γραμμικό συνδυασμό άλλων δύο εξισώσεων απαλείφουμε τον ίδιο άγνωστο. Καταλήγουμε έτσι σε ένα 2×2 γραμμικό σύστημα. Η επίλυση λοιπόν ενός 3×3 γραμμικού συστήματος, ανάγεται στην επίλυση ενός 2×2 γραμμικού συστήματος και ως εκ τούτου, ένα 3×3 γραμμικό σύστημα είτε έχει μοναδική λύση, είτε είναι αδύνατο, είτε έχει άπειρες λύσεις.

Ας αποσαφηνίσουμε όμως όλ' αυτά μελετώντας το επόμενο παράδειγμα.

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Παράδειγμα 1. Έστω το σύστημα

$$\begin{cases} 4 \cdot x + y - 3 \cdot z = 11 & [E_1] \\ 2 \cdot x - 3 \cdot y + 2 \cdot z = 9 & [E_2] \\ x + y + z = -3 & [E_3] \end{cases}$$

Ο γραμμικός συνδυασμός $3 \cdot E_1 + E_2$ οδηγεί, με την απαλοιφή του y από τις E_1 και E_2 , στην εξίσωση:

$$14 \cdot x - 7 \cdot z = 42 \Leftrightarrow 2 \cdot x - z = 6. [E_4]$$

Ο γραμμικός συνδυασμός $E_1 - E_3$ οδηγεί, με την απαλοιφή πάλι του y από τις E_1 και E_3 , στην εξίσωση:

[E₅]

$$3 \cdot x - 4 \cdot z = 14.$$

Οι εξισώσεις [E₄] και [E₅] αποτελούν το 2×2 γραμμικό σύστημα:

$$\begin{cases} 2 \cdot x - z = 6 \\ 3 \cdot x - 4 \cdot z = 14 \end{cases}$$

του οποίου λύση είναι το ζεύγος $(x, z) = (2, -2)$.

Αντικαθιστώντας τις τιμές αυτές των x, z π.χ. στην [E₃], παίρνουμε $y = -3$.

Τελικά η λύση του συστήματος [6] είναι η τριάδα $(x, y, z) = (2, -3, -2)$.

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Άσκηση 1

Με όλες τις μεθόδους επίλυσης (Αντικατάσταση – Απαλοιφή - Ορίζουσες) να λυθούν τα παρακάτω συστήματα:

$$(i) \begin{cases} 2x + y = 8 \\ 3x - 2y = 1 \end{cases}$$

$$(ii) \begin{cases} 6x = y + 2 \\ x - 2y = 3 \end{cases}$$

Άσκηση 2

Να λύσετε τα ακόλουθα γραμμικά συστήματα:

$$(i) \begin{cases} x - 4y = 4 \\ \frac{x}{4} - y = 2 \end{cases}$$

$$(ii) \begin{cases} 4x = y + 2 \\ \frac{x}{2} - \frac{1}{4} = \frac{y}{8} \end{cases}$$

Άσκηση 3

Να λύσετε i) αλγεβρικά και ii) γραφικά, το ακόλουθο γραμμικό σύστημα:

$$\begin{cases} x - y = 8 \\ x + y = 2 \end{cases}$$

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Άσκηση 4

Να λύσετε i) αλγεβρικά και ii) γραφικά, το ακόλουθο γραμμικό σύστημα:

$$\left. \begin{array}{l} 4x - y = -1 \\ x + 2y = 11 \end{array} \right\}$$

Άσκηση 5

Να λύσετε i) αλγεβρικά και ii) γραφικά, το ακόλουθο γραμμικό σύστημα:

$$\left. \begin{array}{l} \frac{x}{2} - \frac{y}{3} = 1 \\ x + y = 7 \end{array} \right\}$$

Άσκηση 6

Χωρίς να προβείτε σε επίλυση, να αποφανθείτε ποια από τα παρακάτω συστήματα έχουν μοναδική λύση, είναι άοριστα ή είναι αδύνατα:

$$(i) \left. \begin{array}{l} 3x + 2y = 10 \\ -9x - 6y = 5 \end{array} \right\}$$

$$(ii) \left. \begin{array}{l} 6x - 7y = 2 \\ 8x + 11y = 3 \end{array} \right\}$$

$$(iii) \left. \begin{array}{l} 9x - 4y = 5 \\ 27x - 12y = 15 \end{array} \right\}$$

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Άσκηση 7

Ένας άνθρωπος έχει 10 χαρτονομίσματα των 20 και των 50 Ευρώ. Το συνολικό ποσό που έχει είναι 320 Ευρώ. Πόσα είναι τα χαρτονομίσματα των 20 Ευρώ και πόσα των 50 Ευρώ;

Άσκηση 8

Υπάρχουν δύο βαρέλια με κρασί. Το πρώτο έχει κρασί με 14% αλκοόλ και το δεύτερο με 11,5% αλκοόλ. Τι ποσότητες πρέπει να πάρουμε από κάθε βαρέλι, ώστε όταν τις αναμείξουμε να έχουμε κρασί με περιεκτικότητα 12% σε αλκοόλ;

Άσκηση 9

Να λυθούν τα συστήματα:

$$\begin{cases} 6 \cdot x - (\sqrt{7} - 1) \cdot y = 6 \\ (\sqrt{7} + 1) \cdot x + y = \sqrt{7} + 1 \end{cases} \quad \text{και} \quad \begin{cases} 2 \cdot x + (\sqrt{3} - 1) \cdot y = 2 \\ (\sqrt{3} + 1) \cdot x + y = \sqrt{3} + 1. \end{cases}$$

Άσκηση 10

Δίνονται οι ευθείες $\frac{x}{\alpha} + \frac{y}{\beta} = 1$ και $\alpha x + \beta y = 1$ με $\alpha, \beta \neq 0$

Να δείξετε ότι τέμνονται σε ακριβώς ένα σημείο αν και μόνο αν $|\alpha| \neq |\beta|$.

Να βρεθεί αυτό το κοινό σημείο.

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Άσκηση 11

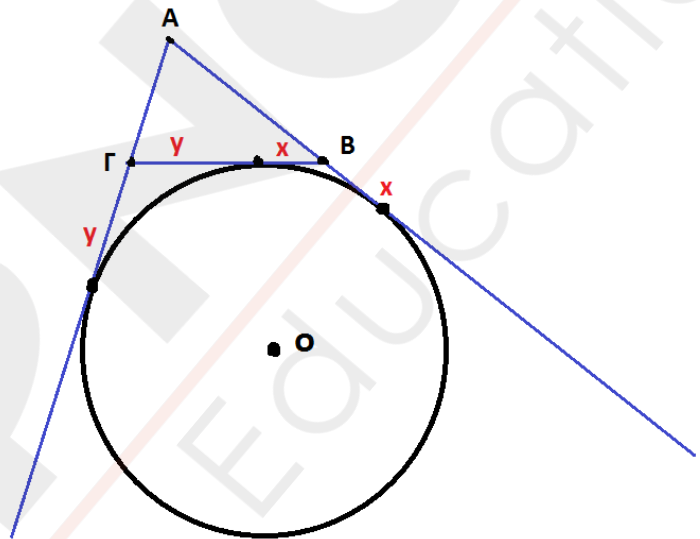
Για τις διάφορες τιμές της παραμέτρου $\alpha \in \mathbb{R}$, να λυθεί το ακόλουθο σύστημα:

$$\begin{cases} \alpha x + y = a \\ x + y = 2 \end{cases}$$

Άσκηση 12

Στο διπλανό σχήμα, ο κύκλος εφάπτεται της πλευράς ΒΓ και των προεκτάσεων των πλευρών ΑΒ και ΑΓ του τριγώνου ΑΒΓ.

Να υπολογισθούν τα τμήματα x, y του σχήματος, εάν είναι γνωστές οι πλευρές α, β, γ του τριγώνου.

Άσκηση 13

Να λυθούν για τις διάφορες τιμές της παραμέτρου $\lambda \in \mathbb{R}$, τα συστήματα:

$$\alpha) \begin{cases} (\lambda + 1) \cdot x + 8 \cdot y = 4 \cdot \lambda \\ \lambda \cdot x + (\lambda + 3) \cdot y = 3 \cdot \lambda - 1 \end{cases} \quad \text{και} \quad \beta) \begin{cases} 4 \cdot x + \lambda \cdot y = 9 \\ 2 \cdot \lambda \cdot x + 18 \cdot y = -27. \end{cases}$$

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Άσκηση 14

Για ποιες τιμές της παραμέτρου $\alpha \in \mathbb{R}$ το σύστημα
$$\begin{cases} \alpha^2 \cdot x + \alpha \cdot y = 1 \\ x + \alpha \cdot y = \alpha \end{cases}$$

α) έχει μοναδική λύση

β) έχει μοναδική λύση (x_0, y_0) η οποία επαληθεύει τη γραμμική εξίσωση $2 \cdot x + 3 \cdot y = 3$

γ) είναι αδύνατο;

Άσκηση 15

Εάν οι α, β είναι ομόσημοι, αποδείξτε ότι το ακόλουθο σύστημα

$$\begin{cases} \alpha \cdot x + \beta \cdot y = 2 \cdot \alpha \\ \alpha^2 \cdot x - \beta^2 \cdot y = \alpha^2 + \beta^2 \end{cases}$$

έχει ακριβώς μια λύση (x_0, y_0) για την οποία ισχύει $x_0 + y_0 \geq 2$.

Άσκηση 16

Έστω $\lambda \in \mathbb{R}$ και τα συστήματα:

$$\left. \begin{cases} (\lambda + 1) \cdot x - y = \lambda - 1 \\ (3 \cdot \lambda - 2) \cdot x - (\lambda - 2) \cdot y = 6 \end{cases} \right\} (\Sigma_1) \quad \text{και} \quad \left. \begin{cases} (\lambda - 1) \cdot x + y = 2 \cdot \lambda - 1 \\ (\lambda + 2) \cdot x + (\lambda - 2) \cdot y = 2 \cdot \lambda \end{cases} \right\} (\Sigma_2).$$

Εάν το (Σ_1) έχει άπειρες λύσεις ν' αποδειχθεί ότι το (Σ_2) είναι αδύνατο.

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Άσκηση 17

Να λυθούν τα συστήματα:

$$\alpha) \begin{cases} 2 \cdot x - y + 3 \cdot z = -9 \\ x + 3 \cdot y - z = 10 \\ 3 \cdot x + y - z = 8 \end{cases} \quad \text{και} \quad \beta) \begin{cases} 5 \cdot x + 5 \cdot y - z = 0 \\ 10 \cdot x + 5 \cdot y + 2 \cdot z = 0 \\ 5 \cdot x + 15 \cdot y - 9 \cdot z = 0. \end{cases}$$

Άσκηση 18

Για τις διάφορες τιμές του $\alpha \in \mathbb{R}$ να λυθούν και να διερευνηθούν τα ακόλουθα συστήματα:

$$i) \begin{cases} \alpha x - y = 1 - \alpha \\ x - \alpha y = \alpha - \alpha^2 \end{cases} \quad ii) \begin{cases} (\alpha - 1)^2 x + (\alpha^2 - 1) y = (\alpha + 1)^2 \\ (2\alpha - 1)x + (\alpha + 1)y = \alpha^2 - 1 \end{cases}$$

Άσκηση 19

Για τις διάφορες τιμές των $\alpha, \beta \in \mathbb{R}$ να λυθεί και να διερευνηθεί το ακόλουθο σύστημα:

$$\begin{cases} \alpha x + \beta y = \alpha^2 \beta \\ \alpha^2 x + \beta^2 y = \alpha \beta^2 \end{cases}$$

Απλά και Κατανοητά η Γνώση!

Αξίες για μια ζωή!

- ✓ Εξυπνάδα
- ✓ Κριτική Σκέψη
- ✓ Αυτοπεποίθηση

Βρες τον Καθηγητή σου!
στο arnos.gr

Ο Καθηγητής - Δάσκαλος arnos.gr:

- ★ **Διδάσκει** μεθοδικά και οργανωμένα με το Τετράδιο Σπουδής.
- ★ **Καθοδηγεί** το Μαθητή να μαθαίνει βήμα - βήμα.
- ★ Οδηγεί στην **Αυτομάθηση**.
- ★ **Υλοποιεί** τους στόχους του μαθήματος.
- ★ **Πιστοποιεί** με διαγωνίσματα την πρόοδο του Μαθητή.

Γιατί επιλέγω Τετράδιο Σπουδής;

- ★ Είναι απαραίτητο διδακτικό εργαλείο βασισμένο στους στόχους του μαθήματος και τον τρόπο Υλοποίησής του.
- ★ Σε αυτό βρίσκεται το υλικό Διδασκαλίας για τον Καθηγητή και Μελέτης για το Μαθητή.
- ★ Το Τετράδιο Σπουδής σε συνδυασμό με το course οδηγούν το **Μαθητή** στην **Αυτομάθηση**.
- ★ Είναι το Φροντιστηριακό Εγχειρίδιο πραγματοποίησης της **online διδασκαλίας με φυσικό τρόπο**.
- ★ Με αυτό **ενημερώνονται** άμεσα **οι γονείς** και **ελέγχουν την πρόοδο** του παιδιού τους.

Τετράδια Σπουδής για:

Λύκειο

Μαθηματικά

Αρχαία

Γλωσσα

Χημεία

16-18
ετών

